

HISTÒRIA D'UN ANUNCI

UN CIUTADÀ ANÒNIM OFERIA 500 EUROS A QUI DEMOSTRÉS L'EXISTÈNCIA D'UN TRACTE DE FAVOR ALS IMMIGRANTS D'OLOT PER PART DE L'ADMINISTRACIÓ

L'advocat olotí Joan Capdevila repassa en aquest article la sorprenent proposta que va arribar al seu bufet i n'analitza les reaccions. Un client que volia preservar l'anonimat li va demanar assessorament sobre la inserció d'un anunci en una publicació on s'oferissin 500 euros a qualsevol persona que provés que l'Administració local d'Olot oferiria un tracte de favor als immigrants. Capdevila reivindica la capacitat d'acció de la societat civil i l'autonomia dels ciutadans

JOAN CAPDEVILA > TEXT

El mes de gener de 2008 un client del despatx va demanar si el podíem assessorar en un tema que no era estrictament jurídic. Considerava que a Olot hi havia un racisme declarat contra els immigrants que s'alimentava d'imputacions i manifestacions segons les quals els immigrants rebien de l'Ajuntament un tracte més favorable que la resta dels olotins. Concretament, havia sentit a dir que els immigrants rebien tiquets de menjar i d'assistència, que les mares tenien bolquers gratuïts per a les criatures i, a més, que també el menjador i el transport escolars eren gratuïts per als nousvinguts. Una altra acusació era que els immigrants abusaven dels serveis sanitaris i que als comerços regentats per xinesos

se'ls permetia tenir obertes fora de l'horari comercial.

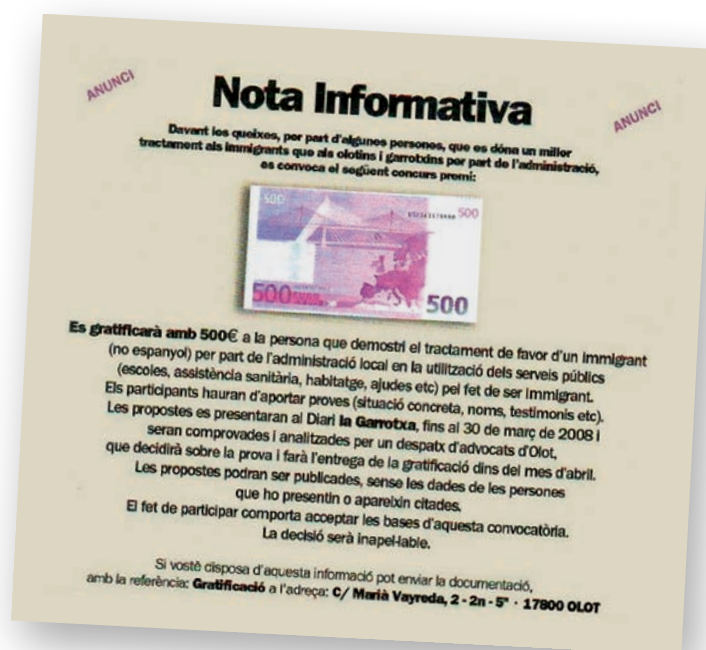
El client, que tenia el convenciment que tots aquests comentaris no tenien fonament, considerava que havia arribat el moment de combatre aquestes afirmacions que de forma indeturable

Un client havia sentit a dir que els immigrants rebien tiquets de menjar i d'assistència, que les mares tenien bolquers gratuïts i que el menjador i el transport escolars eren gratuïts per als nousvinguts

s'estenien per tot arreu. Segons ell, només calia veure els resultats de les eleccions municipals, en què el partit racista PxC havia aconseguit un regidor i 800 vots, més dels que tenia el PP.

El meu client estava disposat a gastar-se uns diners per intentar aturar l'extensió d'aquests rumors. No volia, però, actuar-hi directament, i s'estimava més no donar la cara. Tampoc volia fer cap estudi convencional, ja que creia que això només reflectiria opinions i no la realitat del carrer.

En la conversa que vam mantenir, es va perfilar un model d'acció com les que feia l'artista alemany Klaus Staack, que

>> *Panjabis de la Garrotxa, reunits a Olot.*

usava els cartells, els anuncis, els adhesius i l'ocupació de l'espai públic per difondre missatges a favor de models socials alternatius. Entre les preocupacions de Staeck hi havia el racisme, l'antimilitarisme, el capitalisme o el feixisme. Així doncs, el meu client va decidir publicar un anunci oferint una recompensa a qualsevol que demostrés l'existència d'un tracte de favor als immigrants, pel sol fet de ser immigrants, davant de la resta de població.

La plasmació d'aquesta estratègia fou la inserció d'un anunci a la publicació *La Garrotxa* durant dues setmanes que deia així:

«Nota Informativa. Davant de les queixes, per part d'algunes persones, que es dona un millor tractament als immigrants que als olotins i garrotxins per part de l'Administració, es convoca el següent concurs premi: Es gratificarà amb 500 € la persona que demostrï el tractament de favor d'un immigrant (no espanyol) per part de l'Administració local en la utilització dels serveis públics (escoles, assistència sanitària, habitatge, ajudes, etcètera) pel fet de ser immigrant. Els participants hauran d'aportar proves (situació concreta, noms, testimonis, etc.). Les propostes es presentaran al diari *La Garrotxa*, fins al 30 de març de 2008, i seran comprovades

i analitzades per un despatx d'advocats d'Olot, que decidirà sobre la prova i farà entrega de la gratificació dins del mes d'abril. Les propostes podran ser publicades, sense les dades de les persones que ho presentin o hi apareguin esmentades. El fet de participar comporta acceptar les bases d'aquesta convocatòria. La decisió serà inapel·lable.»

Les primeres reaccions

La notícia va tenir un ampli ressò a diferents mitjans, i es va reproduir i comentar a bastament. La premsa estava especialment interessada a saber quants candidats hi concorrien.

Però no hi va haver ningú, durant els dos mesos que s'havien donat per presentar propostes, testimonis o denúncies, que reclamés el premi. Únicament,

Es van rebre dues trucades al despatx per comprovar la veracitat de la convocatòria i un dels interlocutors va comentar: «Em forraré!»

els primers dies, es van rebre dues trucades al despatx per comprovar la veracitat de la convocatòria i un dels interlocutors va comentar: «Em forraré!».

En no haver-hi cap candidat, el cas va deixar d'interessar els mitjans de comunicació. Hi hagué una presa de posició sobre el tractament de favor que rebien els immigrants per part de Moisès Font, representant a l'Ajuntament d'Olot de PxC, i la rèplica d'Albert Rovirola, regidor de Benestar Social.

Passem revista als comentaris i notícies apareguts en alguns mitjans de comunicació. Moisès Font, a *La Comarca d'Olot* de 14 de març de 2008, i referint-se directament a l'anunci, deia: «La raó de l'anunci, segons va sortir publicat en un setmanari de difusió gratuïta, és intentar demostrar un tracte de favor. Segurament el que pretén és a la inversa; el despatx d'advocats que gestiona l'assumpte i manté l'anonimat del promotor va dir "que algú pugui demostrar la veracitat dels fets que es transmeten a través dels rumors". Tota una declaració d'intencions. Recordem que qui gestiona el concurs té alhora com a client el mateix promotor». A continuació, repetia una sèrie de tòpics i no presentava cap petició concreta.

El Periódico de Catalunya va recollir les manifestacions de Font, que qualificava l'anunci de «concurso trampa», ja que l'advocat del promotor era el que decidia. Cal suposar que Moisès Font era totalment conscient de la impossibilitat de confirmar les afirmacions de discriminació que feia i no volia córrer el risc de no poder-les provar. O potser únicament reflectia la seva manera d'actuar: si hagués estat ell qui gestionés una situació semblant, ho hauria tingut tot decidit per endavant.

L'article de Moisès Font fou contestat pel regidor de Benestar Social de l'Ajuntament d'Olot, Albert Roviola, el qual, amb números a la mà, va rebatre de forma contundent les manifestacions del regidor de PxC. El criteri d'ajudes, va explicar, obeeix a la situació individual i familiar, independentment de la raça o l'origen de la persona.

El *Diari de Girona* va aprofitar la qüestió per dedicar un editorial, el dia 7 de març, a reflexionar sobre els efectes de la immigració. Tanmateix, respecte a l'anunci deia: «Desconeixem les intencions d'aquesta persona. És a dir, la seva finalitat pot ser tant tirar més llenya al foc com acabar amb aquests mites per falta de candidats a cobrar 500 €. Si fos la primera, seria una irresponsabilitat que algú hauria d'impedir, però si fos la segona, tampoc és el camí adequat. Davant d'un tema tan sensible, cal prudència i seny».

Per la seva banda, al diari *La Garrotxa*, que havia publicat l'anunci, el periodista Jordi Corominas afirmava: «Em molesta profundament que un anònim amb un compte corrent galdós posi "jack" la societat per un fi

que desconeixem». I seguia, amb un llenguatge brillant i força ingenu, fent comparacions i posant en dubte les intencions de l'anunciant. La solució, per a ell, era «parlar-ho amb l'Ajuntament» i deixar-ho als professionals.

Totes dues opinions partien de la presumpció que el que es deia a l'anunci no era creïble, que hi havia segones intencions. Com que tot plegat sortia d'allò que és habitual o costava d'entendre, hi havia gat amagat.

L'altra qüestió que sura en els escrits de les dues publicacions era que el racisme latent existeix, però que és millor no remenar-ho, o, en tot cas, deixar-ho en mans de les «autoritats» i/o els professionals. A les dues publicacions els costa d'entendre el dret i l'obligació de les actuacions civils, individuals o col·lectives si no compten amb l'aprovació o la tutela dels professionals o de l'Administració.

La covardia civil?

Era previsible que no hi hagués absolutament cap candidat al concurs, sabent com actua l'Administració i la cura amb què es donen les ajudes. És un fet que si els immigrants reben més ajudes que els no-immigrants és senzillament perquè ocupen l'esglaó social més baix i amb més necessitats. Em va sorprendre, però, que professionals del periodisme sospitessin que

És obligatori intervenir i no deixar envalentir els incontinents –i sempre ignorants– que s'emplenen la boca de prejudicis racistes

l'anunci era per atiar el foc del racisme o neguessin el dret d'actuar a qualsevol ciutadà i de gastar-se els diners en activisme social. Si no ho varen entendre, encara és més preocupant, ja que indicaria que els tics més propis de la frivolitat tertuliana han arribat als editorials i als comentaristes.

Les societats democràtiques madures tenen molt clar que tots i cadascun dels ciutadans tenen el dret i l'obligació d'intervenir en la vida social i pública a nivell particular i en qualsevol moment, no només quan toca dipositar el vot durant les eleccions. Des d'aquesta perspectiva, les accions ciutadanes només serien correctes si són col·lectives, organitzades i amb les connexions mediàtiques pertinents. Els ciutadans normals i corrents, individualment, s'han d'abstenir, han de ser només espectadors de la realitat i no intervenir-hi, d'altra manera són excèntrics ridículs. Personalment, jo també detecto una punta d'enveja de no ser-ne l'autor, promotor o de no haver rebut informació prèvia d'aquestes idees.

Coincideixo amb l'anunciant i client que cadascú, des de les seves possibilitats, ha de fer tot el que pugui en totes les situacions i circumstàncies davant de manifestacions racistes individuals. És obligatori intervenir i no deixar envalentir els incontinents –i sempre ignorants– que s'emplenen la boca de prejudicis racistes, i s'ha de fer sempre i immediatament per evitar que les guspies es converteixin en foc. En la meua modesta opinió, és preocupant que generacions que haurien d'haver mamat la democràcia aconsellin la covardia civil.

Joan Capdevila és advocat.